

**ΘΕΜΑ: Συμμετοχή Προέδρου διευρυμένης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης
στις γενικές βουλευτικές εκλογές**

1. Στις γενικές βουλευτικές εκλογές του 1996 και του 2000 Νομάρχες, ελλείπει σχετικού νομικού κωλύματος εκλογιμότητας, υπέβαλαν υποψηφιότητα και εκλέχθηκαν βουλευτές σε βασική εκλογική περιφέρεια, που συνέπιπτε με τα διοικητικά όρια της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, όπου προΐσταντο. Το γεγονός προκάλεσε έντονες αντιδράσεις εκ μέρους συνυποψηφίων τους, γιατί από τη θέση τους είχαν τη δυνατότητα να επηρεάζουν σημαντικά τη βούληση του νομαρχιακού εκλογικού σώματος.

2. Το ζήτημα αντιμετώπισε πρόσφατα ο αναθεωρητικός νομοθέτης. Στο άρθρο 56 παρ. 1 Συντ. προστέθηκε έτσι νέο εδάφιο δ', στο οποίο ορίζεται ότι τα ανώτερα αιρετά μονοπρόσωπα όργανα των ΟΤΑ της δεύτερης βαθμίδας δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι ούτε να εκλεγούν βουλευτές κατά τη διάρκεια της θητείας για την οποία εξελέγησαν, ακόμη και αν παραιτηθούν. Το νέο κώλυμα εκλογιμότητας θεσπίσθηκε, προκειμένου να διασφαλισθούν συνθήκες «υγιούς ανταγωνισμού» μεταξύ των υποψηφίων.

3. Ο αιρετός Νομάρχης ασκεί σειρά σημαντικών αρμοδιοτήτων (άρθρο 62 του π.δ. 30/1996), αποφασίζει δε ιδίως για τη διάθεση των πιστώσεων του προϋπολογισμού της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Η επιλεκτική διοχέτευση πόρων και, στη συνέχεια, η εκ μέρους του υποψηφιότητα στη βασική εκλογική περιφέρεια, τα όρια της οποίας συμπίπτουν με αυτά της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης που προΐσταται, δεν αποκλείεται έτσι να επηρεάσει υπέρ αυτού τη βούληση του νομαρχιακού εκλογικού σώματος.

4. Αντίθετα, οι Πρόεδροι των ενιαίων-διευρυμένων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, όπως είναι η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αθηνών-Πειραιώς, δεν διαθέτουν, προς το παρόν τουλάχιστον, αποφασιστικές αρμοδιότητες και δεν είναι γι' αυτό σε θέση να επηρεάσουν την εκλογική βούληση των πολιτών, ακόμη και στην περίπτωση που τα όρια της βασικής εκλογικής περιφέρειας, όπου υποβάλλουν υποψηφιότητα, συμπίπτουν με αυτά της διευρυμένης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Ο νέος ορισμός του Συντάγματος πρέπει εν προκειμένω να ερμηνευθεί στενά και να συμπεριλάβει προς το παρόν μόνον τους Νομάρχες.

5. Εξάλλου, οι βουλευτές επικρατείας εκλέγονται σε ενιαίο ψηφοδέλτιο με βάση τον αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων που έλαβε το κόμμα τους σε όλη τη χώρα. Στην περίπτωση αυτή -είτε είναι Πρόεδροι διευρυμένων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων είτε Νομάρχες- δεν μπορούν να επηρεάσουν κατά τρόπο απτό και συγκεκριμένο τη βούληση του εκλογικού σώματος, ώστε να επιτύχουν την εκλογή τους. Γι' αυτό ακριβώς πρέπει να γίνει δεκτό ότι δεν ισχύει εν προκειμένω το κώλυμα.

6. Η νέα διάταξη του άρθρου 56 παρ. 1 εδ. δ' Συντ. θα εφαρμοσθεί για πρώτη φορά στις επόμενες γενικές βουλευτικές εκλογές. Οι υποψήφιοι βουλευτές επικρατείας δεν εξαιρούνται με ρητό ορισμό, όπως συμβαίνει αντίθετα στην παρ. 3 του άρθρου 56 Συντ., από την ισχύ του νέου κωλύματος εκλογιμότητας της παρ. 1. Δεν αποκλείεται έτσι να αμφισβητηθεί το κύρος της εκλογής τους ενώπιον του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου.

7. Ασφαλής εκτίμηση για την τύχη της εκλογής τους δεν μπορεί να γίνει πριν από την έκδοση σχετικής απόφασης από το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο. Οι λόγοι που επέβαλλαν τη θέσπισή του νέου κωλύματος δεν φαίνεται πάντως να συντρέχουν στο πρόσωπο Προέδρου διευρυμένης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης είτε είναι υποψήφιος σε βασική εκλογική περιφέρεια είτε, ιδίως, στο ψηφοδέλτιο επικρατείας. Και αν ακόμη λοιπόν αμφισβητηθεί το κύρος της εκλογής του, κατά αντικειμενική εκτίμηση η σχετική ένσταση θα απορριφθεί.

Αθήνα, 20 Αυγούστου 2002